

TUSIAD

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI VE SOSYAL POLİTİKALAR KOMİSYONU BAŞKANI MEMDUH BOYDAK'IN

“TÜRKİYE’DE BİREYSEL GELİR DAĞILIMI EŞİTSİZLİKLERİ: FONKSİYONEL GELİR KAYNAKLARI VE BÖLGESEL EŞİTSİZLİKLER” RAPOR TANITIM TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

27 Haziran 2014

Sabancı Center, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Sayın Konuklar, Değerli Basın Mensupları,

“Türkiye’de Bireysel Gelir Dağılımı Eşitsizlikleri, Fonksiyonel Gelir Kaynakları ve Bölgesel Eşitsizlikler” başlıklı raporumuzun tanıtım toplantısına hoş geldiniz.

TÜSİAD Sosyal Politikalar Komisyonu olarak; eğitim, istihdam, kadın-erkek eşitliği, sağlık sistemi, demografik gelişmeler gibi, yapısal niteliğe sahip, toplumsal konularda çalışmalar yapmaktayız. “Gelir dağılımı” konusunu da hem ekonomik hem de sosyal politikalarla yakından bağlantısı olması bakımından bu yılki çalışma programımıza aldık. Ekonomi büyürken, bireylerin ve toplumsal kesimlerin refah düzeyinin nasıl değiştiği, ilgi çeken bir araştırma konusu. Değerli akademisyenlerimizin katkısıyla çalışmamızın bugün tanıtımı yapılacak noktaya gelmesinden memnuniyet duyuyoruz.

Bildiğiniz gibi, gelir dağılımındaki adaletsizlik ve yoksulluk dünyamızın önemli sorunları arasında yer alıyor. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)’nin Kasım 2013 tarihli bir araştırmasına göre, gelişmekte olan ülkelerde gelir dağılımı eşitsizliği 1990’dan 2010 yılına kadar % 11 oranında artış göstermiştir. Gelişmekte olan ülkelerde nüfusun % 75’inin, yirmi yıl öncesine göre gelirin daha eşitsiz dağıldığı bir toplumda yaşadığı tespit edilmiştir. Kesimler arasındaki gelir farkının boyutları, ekonomik ve sosyal kalkınmayı ve sosyal barışı tehdit edecek düzeyde görülmektedir.

Gerçekten de, gelir bölüşümünün adaletsiz olduğu bir ülkede toplumsal huzursuzluğun olması kaçınılmazdır. Var olan eşitsizlikleri azaltmak ve gelir düzeyi düşük kesimlerin gelirlerini, ekonomik gelişmeye paralel olarak artırmak bu bakımdan önem taşımaktadır. Adil gelir dağılımını, gelir gruplarının kendi içlerinde ve diğer gruplarla arasında büyük farklılıkların olmadığı bir dağılım olarak tanımlayabiliriz. Sosyal barışın sağlanması adil gelir dağılımını gerektirirken, gelir dağılımının kendiliğinden adil olarak gerçekleşmesi mümkün olamamaktadır. Bu nedenle, devlet tarafından gelir dağılımına müdahale edilmesi “sosyal devlet”in bir gereği olarak görülmektedir. Doğal olarak bu müdahalenin şekli ve dozu ülkelere göre farklılaşmaktadır.

2014-2018 dönemi için hazırlanan 10. Kalkınma Planı’nda da temel amaçlardan biri, “Yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında bulunan kesimlerin fırsatlara erişimlerinin kolaylaştırılması yoluyla ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının artırılması” ve “yaşam

kalitelerinin yükseltilmesi, gelir dağılımının iyileştirilmesi ve yoksulluğun azaltılması” olarak ifade edilmiştir.

Gelir dağılımındaki eşitsizliklerin birçok nedeni bulunmaktadır. Ülkenin nüfus yapısı, işsizlik düzeyi, kayıt dışı ekonomi ve enflasyon eşitsizliğe yol açan yapısal unsurlar arasında sayılabilir. Bunun yanında vergi, sosyal güvenlik, tarım, fiyat gibi alanlarda izlenen politikalar da gelir dağılımında bozulmalara neden olabilir.

Gelir eşitsizlikleri belli bir iktisadi yapı ve iktisadi ilişkilerin sonucunda ortaya çıktığından, eşitsizlikleri doğuran iktisadi yapıların çok iyi irdelenmesi gerekmektedir. Gelir dağılımındaki bozulmanın derecesinin ve nereden kaynaklandığının tespit edilmesi sayesinde, etkin bir gelir dağılımı politikasının tasarlanması ve uygulanması mümkün olacaktır.

TÜSİAD olarak, gelir dağılımı konusundaki ilk raporumuzu 2000 yılında yayımlamıştık. 14 yıl aradan sonra, gelir dağılımı eşitsizliğinde nereden nereye geldiğimizi tespit etmek istedik. 2002-2011 dönemi için, bireysel gelir dağılımı ve bölgesel eşitsizlikler bu çalışmada ele alındı. Raporda, merak edilen birçok sorunun yanıtı araştırılıyor. 2002 sonrası Türkiye’de izlenen makroekonomik politikalar gelir dağılımını düzeltti mi? 2002-2007 dönemi ile 2007-2011 dönemi arasında gelir dağılımı eşitsizlikleri açısından farklılıklar var mı? Farklı gelir gruplarının gelirleri arasındaki dağılım ne yönde değişti? Eşitsizliğe bölgeler arası gelir farklılıkları mı yoksa her bölgenin kendi içindeki eşitsizlikler mi daha fazla katkı yapmaktadır? Bu gibi sorular, raporda cevaplanmaya çalışılmıştır.

Sözlerime son verirken, bu değerli çalışmayı gerçekleştiren akademisyenlerimize ve toplantımıza katılan konuşmacılarımıza çok teşekkür ediyorum. Şimdi sözü TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Haluk Dinçer’e bırakıyorum.